

Kapitālsabiedrību pārvaldības institūciju amatpersonu amatu savienošana: juridiskie un praktiskie aspekti

Inga Zarāne
Korupcijas novēršanas un apkarošanas
birojs

17.12.2025.

Likuma mērķis

Nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu un atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonu darbībai.

Amata savienošanas ierobežojumi

*Ja likumā nav noteikti stingrāki ierobežojumi, valsts amatpersonai, ievērojot šā likuma 7. panta otrajā, trešajā, ceturtajā, piektajā un sestajā daļā noteiktos speciālos amatu savienošanas ierobežojumus, ir atļauts savienot valsts amatpersonas amatu *ne vairāk kā ar diviem* citiem algotiem vai citādi atlīdzinātiem valsts amatpersonas amatiem vai amatiem *citās publiskas personas institūcijās*. Par šajā daļā minētajiem amatiem nav uzskatāms pedagoga, zinātnieka, ārsta, veterinārārsta, profesionāla sportista un radošais darbs. Šajā daļā minētā amatu *savienošana pieļaujama, ja tā nerada interešu konfliktu, nav pretrunā ar valsts amatpersonai saistošām ētikas normām un nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai.**

Likuma 6.2.

Amata savienošanas ierobežojumi

Valsts amatpersonai *ir atļauts* savienot savu valsts amatpersonas amatu ar citu amatu tajā publiskas personas institūcijā, *kurā tā pilda valsts amatpersonas amata pienākumus*, ja šī amatu savienošana nerada interešu konfliktu un ja *šajā likumā vai citā normatīvajā aktā nav paredzēti valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumi*.

Likuma 6.3.

Amata savienošanas ierobežojumi

Publiskas personas institūcija:

b) publiskas personas kapitālsabiedrība,

c) kapitālsabiedrība, kurā *publiskas personas daļa* pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā *pārsniedz 50 procentus* vai kurā publiskai personai ir cita veida izšķirošā ietekme atbilstoši Koncernu likumam,

d) kapitālsabiedrība, kurā vienas publiskas personas vai vairāku publisku *personu kapitālsabiedrību daļa* pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā *pārsniedz 50 procentus* vai kurā vienai publiskai personai vai vairākām publiskām personām ir cita veida izšķirošā ietekme atbilstoši Koncernu likumam;

Likuma 1.1.8.

Amata savienošanas ierobežojumi

Likuma 1. panta 8. punkta "b", "c" vai "d" apakšpunktā minētās *kapitālsabiedrības valdes loceklis* papildus šā likuma 6. panta ceturtajā daļā noteiktajam *var* savienot valsts amatpersonas amatu *tikai ar* :

1) amatu arodbiedrībā, biedrībā vai nodibinājumā, politiskajā partijā, politisko partiju apvienībā vai reliģiskajā organizācijā, ja šā panta septītajā daļā nav noteikts citādi;

2) šādiem *amatiem*, ja tas nerada interešu konfliktu, nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai un *ir saņemta* tās valsts amatpersonas vai koleģiālās institūcijas *rakstveida atļauja*, kura attiecīgo personu iecēlusi, ievēlējusi vai apstiprinājusi amatā:

a) citu *amatu publiskas personas institūcijā*, bet ne vairāk kā vienu citu atalgotu vai citādi atlīdzinātu amatu,

b) eksperta (konsultanta) darbu, kura izpildes vieta ir *citas valsts administrācija*, starptautiskā organizācija vai tās pārstāvniecība (misija).

Likuma 7.4.

Pārkāpumi

Valsts kapitālsabiedrības valdes loceklis savienoja valsts amatpersonas amatu ar aizliegtu amatu privātā kapitālsabiedrībā, gūstot ienākumus (piemēroti naudas sodi – par katru pārkāpumu).

Likuma 7.4., 9.1.

Amata savienošanas ierobežojumi

Likuma 1. panta 8. punkta "b", "c" vai "d" apakšpunktā minētās kapitālsabiedrības *padomes loceklis* papildus šā likuma 6. panta ceturtajā daļā noteiktajam var savienot valsts amatpersonas amatu ar *citu amatu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi, ja* šī savienošana nerada interešu konfliktu, nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai un *ir saņemta* tā publiskas personas kapitāla daļu turētāja pārstāvja *rakstveida atļauja*, kurš attiecīgo personu nominējis ievēlēšanai padomes locekļa amatā, vai tās valsts amatpersonas vai koleģiālās institūcijas rakstveida atļauja, kura attiecīgo personu iecēlusi, ievēlējusi vai apstiprinājusi amatā.

Likuma 7.5.

Pārkāpumi

Valsts kapitālsabiedrības *padomes loceklis* (padomes priekšsēdētāja vietnieks) *bez rakstveida atļaujām* savienoja valsts amatpersonas amatu ar vairākiem amatiem biedrībās (izteikts aizrādījums).

Valsts kapitālsabiedrības padomes loceklis (padomes priekšsēdētājs) bez rakstveida atļaujām savienojot valsts amatpersonas amatu ar amatu privātā kapitālsabiedrībā un biedrībā (izteikts aizrādījums).

Amata savienošanas ierobežojumi

Likuma 1. panta 8. punkta "b", "c" vai "d" apakšpunktā minētās kapitālsabiedrības *valdes loceklim nav atļauts savienot* šo amatu *ar* publiskas personas *institūcijas vadītāja* vai publiskas personas institūcijas *vadītāja vietnieka* amatu vai *valsts civildienesta ierēdņa amatu*.

Likuma 7.7¹.

Pārkāpums

SIA valdes loceklis savienoja valsts amatpersonas amatu ar pilsētas pašvaldības administrācijas vadītāja otrā vietnieka amatu, saņemot atalgojumu par aizliegtā amata pienākumu izpildi.

Likuma 7.7.¹, 9.1.

Atļauta amata savienošana

Likums pieļauj savienot valsts amatpersonas amatu ar ārsta amatu bez rakstveida atļaujas saņemšanas.

Taču atļautā amata savienošana neatbrīvo no pienākuma ievērot citus Likuma ierobežojumus un aizliegumus, kā arī citas tiesību normas.

Katrs darba devējs ir atbildīgs par to, lai tiktu ievērotas Darba likuma normas, tostarp, lai netiktu pārsniegts Darba likumā maksimālais darba laiks.

Savukārt darba ņēmējam ir jābūt tiesībām uz patiesu atpūtu, lai nodrošinātu pienācīgu viņa drošības un veselības aizsardzību.

Ienākumu gūšanas ierobežojumi

Valsts amatpersonai *ir atļauts* vienlaikus saņemt atalgojumu par valsts amatpersonas amata pienākumu pildīšanu *un atalgojumu par tāda amata* pienākumu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma *izpildi, kas tai nav aizliegts ar šo likumu vai citiem likumiem*, kā arī gūt ienākumus no komercdarbības vai citiem ienākumu avotiem, kas tai nav aizliegti ar šo likumu vai citiem likumiem.

Likuma 9.1.

Ienākumu gūšanas ierobežojumi

Valsts amatpersonai, *kamēr tā ir* publiskas personas kapitāla *daļu turētāja pārstāvis* kapitālsabiedrībā, *kā arī trīs gadus pēc šo pienākumu pildīšanas* ir aizliegts:

- 1) tieši vai ar trešo personu starpniecību saņemt jebkāda veida mantiskus labumus, tai skaitā finanšu līdzekļus, *kas nav saistīti ar* tās pienākumu pildīšanu;
- 2) pieņemt dāvanas no attiecīgās kapitālsabiedrības, tās pārraudzības vai izpildinstitūcijas locekļiem;
- 3) iegūt attiecīgās kapitālsabiedrības kapitāla daļas, akcijas vai mantu;
- 4) *ieņemt citus amatus attiecīgajā kapitālsabiedrībā.*

Likuma 9.4.

Interēšu konflikta aizliegums

Valsts amatpersonai *ir aizliegts*, pildot valsts amatpersonas pienākumus, sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai *veikt* citas *darbības, kurās šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījumu partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti*.

Likuma 11.1.

Valsts amatpersona *nedrīkst* izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai *veikt* citas *darbības attiecībā uz saviem darījumu partneriem arī divus gadus pēc līgumisko attiecību izbeigšanās attiecībā uz laulāto — divus gadus pēc laulības šķiršanas, bet attiecībā uz partneri — divus gadus pēc partnerības izbeigšanas*.

Likuma 11.2.

Pārkāpums

SIA valdes locekle izdeva rīkojumu “Par prēmijas izmaksāšanu” savam laulātajam.

SIA valdes priekšsēdētājs nodeva sev bezatlīdzības lietošanā SIA telpas (garāža) motorlaivas turēšanai.

Veica ar valsts amatpersonas amata pienākumiem (pārvaldīt un pārzināt visu SIA piederošo mantu un rīkoties ar to) saistītas darbības, kas ietekmēja viņa personiskās un mantiskās intereses, jo turot motorlaivu SIA garāžā nodrošināta atbilstoša motorlaivas novietošana un nebija jāsedz ar uzglabāšanu saistītās izmaksas.

Likuma 11.1.

Pārkāpums

SIA valdes loceklis Edgars parakstīja Iepirkuma aktu (bez numura), ka no sevis (Edgara, p.k.123...) iegādājas automašīnu SIA vajadzībām, samaksājot par tās iegādi Edgaram (sev) dažus tūkstošu *euro*.

Likuma 11.1.

Pārkāpums

Valsts amatpersonas laulātais ir SIA «A» valdes loceklis.

AS valdes loceklim, piedaloties lēmuma pieņemšanā par labu kādam pretendentam, tiek skartas pārējo pretendentu, t.sk., SIA «A», valsts amatpersonas laulātā, intereses.

Saskaņā ar Likuma 11. panta pirmās daļas aizliegumu, valsts amatpersonai – AS valdes loceklim būtu jāatturas no lēmuma pieņemšanas par labu citam pretendentam, ja lēmuma pieņemšana skar SIA «A».

Pārkāpums

SIA valdes locekle pieņēma lēmumu attiecībā uz savu laulāto, noteikt samaksu «Par papildu darbu», kā arī noslēdza vienošanās pie darba līguma ar papildu darbu veikšanu.

Turklāt

SIA valdes locekle, nekavējoties rakstveidā neinformēja augstākstāvošo amatpersonu (vai koleģiālo institūciju) par pašas, sava radnieka mantisko vai citu personisko ieinteresētību kādas darbības veikšanā, kura ietilpst tās amata pienākumos.

Likuma 21.1.

Pārkāpumi

SIA valdes loceklis noslēdza līgumu ar AS “Apdrošināšana” par veselības apdrošināšanas polises iegādi darbiniekiem, tai skaitā sev.

SIA valdes loceklis pieņēma lēmumus “Par algu pieaugumu”, nosakot sev kā SIA direktoram atalgojumu.

Pieņemts lēmums par kriminālprocesa uzsākšanu.

Ierobežojums rīkoties ar publiskas personas institūcijas mantu

Valsts amatpersona drīkst veikt šā likuma 4.panta otrās daļas 3.punktā minētās darbības, kā arī izmantot vai lietot publiskas personas institūcijas mantu un finanšu līdzekļus tikai ārējos normatīvajos aktos paredzētajiem mērķiem un saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību.

(Likuma 4.2.3.: pieņemt vai sagatavot lēmumus *par* publiskas personas *mantas iegūšanu*, tās nodošanu citu personu īpašumā, lietošanā vai valdījumā, atsavināšanu citām personām vai apgrūtināšanu ar lietu vai saistību tiesībām, kā arī *finanšu līdzekļu sadalīšanu*)

Pārkāpumi

Pašvaldības kapitālsabiedrības valdes loceklis ar pašvaldības kapitālsabiedrības finanšu līdzekļiem samaksāja par savām privātajām pusdienām (piemēroti naudas sodi).

Likuma 11.1., 18.1.

SIA valdes loceklis nepamatoti izmaksāja finanšu līdzekļus par ikgadējo atvaļinājumu un papildatvaļinājumiem, kopā vairāki tūkstoši *euro*.

Likuma 18.1.

Pārskatījumi

SIA valdes locekle, pildot valsts amatpersonas pienākumus, pieņēma lēmumu ar kuru noteica sev kā SIA izpilddirektorei atalgojumu, neatbilstoši MK 04.02.2020. not. Nr.63, 8.punkts – kapitālsabiedrības valdes locekļa vienoto mēneša atlīdzību veido atlīdzība par valdes locekļa pienākumu izpildi un atlīdzība par cita amata pienākumu izpildi kapitālsabiedrībā, kuru nosaka, ņemot vērā kapitālsabiedrības atlīdzības politikas vispārējos principus, kas saskaņoti ar dalībnieku (akcionāru) sapulci vai padomi (ja tāda ir izveidota). Mēneša atlīdzība par valdes priekšsēdētāja vai *valdes locekļa amata pienākumu izpildi nav mazāka par 80 procentiem no vienotās mēneša atlīdzības.*

Norma bija spēkā līdz 26.06.2025.

Pārkāpumi

Ministru kabineta 27.06.2025. noteikumi Nr. 392

«Valdes un padomes locekļu skaita un atalgojuma noteikšanas kārtība publiskas personas kapitāla daļu pārvaldīšanas gadījumā» vienoto atlīdzību neparedz.

Bet...

Administratīvā pārkāpuma procesu var uzsākt ne vēlāk kā divu gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, ja pārkāpums izdarīts valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanas jomā.

Administratīvās atbildības likums 118.p.

Pārkāpumi

SIA valdes loceklis izdeva rīkojumus:

- par atvaļinājuma piešķiršanu pats sev;
- par piemaksas, naudas balvas piešķiršanu pats sev;
- par naudas balvas, prēmijas, piemaksu piešķiršanu savai laulātajai;
- veica naudas transakcijas no SIA norēķinu konta uz savu privāto bankas kontu.

Likuma 11.1., 18.1.

Pārkāpumi

SIA “A” valdes loceklis, noslēdzot līgumu par nedzīvojamo telpu nomu, nepublicējot informāciju par nomas objektu SIA “A” tīmekļvietnē un neorganizējot rakstisku vai mutisku izsoli.

MK not. Nr. 97 (23., 24., 26. un 27.p-ts)

Izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.2.p-ts, 6.¹ 3.

Likuma 18.1.

Paldies!

17.12.2025.